

رام - بیستم و پنجم مهر

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازوده‌ی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی‌ای معنادار از سالگرد رخدادهای معنادار تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

- تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
- محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.
- اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام برایم بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

بیست و پنجم مهر

روز پنجشنبه بیست و پنجم مهرماه سال ۸۵۱ هجری خورشیدی دانشمند ایرانی ابن امیر حاج مشهور به ابن موقف کتاب «التقریر و التحبیر» را که در شرح کتاب «التحریر فی اصول الفقه» از کمالالدین بن همامالدین عبدالواحد اسکندری سیواسی می‌نوشت، تکمیل کرد! ۳۸۴ سال بعد در چنین روزی (به سال ۱۲۸۵) که باز به پنجشنبه افتاده بود، نظامنامه‌ی داخلی مجلس شورای ملی تنظیم شد.

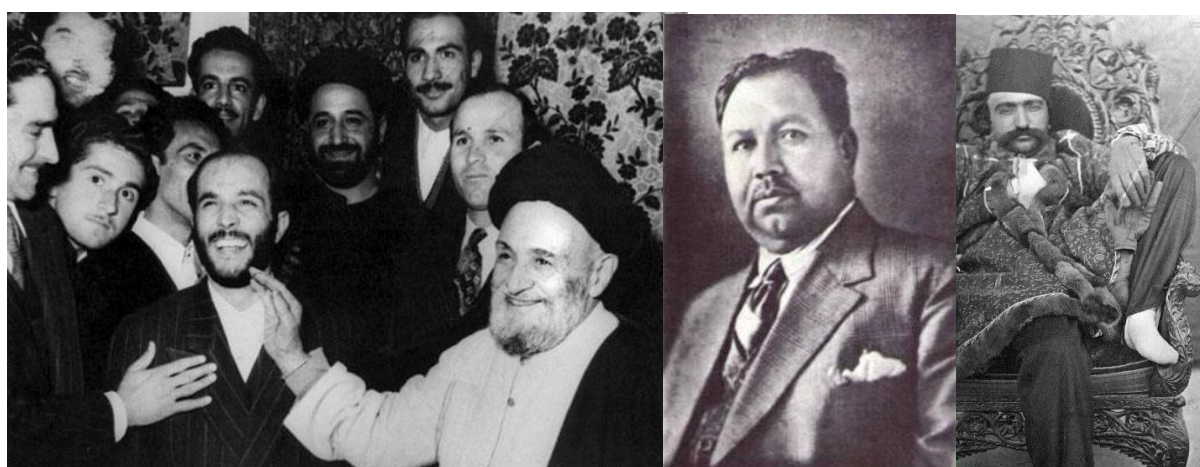
در ۱۲۴۰ روزنامه‌ی وقایع اتفاقیه آگهی‌ای به قلم ناصرالدین شاه منتشر کرد که در آن انجمن فراموشخانه که میرزا ملکم خان تاسیس کرده بود و مبلغ تجدد اروپایی بود منحل اعلام شد. شاه با تحریک ملا علی کنی و سعید مومن الدوله که مخالف ملکم خان بودند چنین نوشته بود:

«هو»

اعلان‌نامه‌ی دولتی

در این روزها به عرض رسید که بعضی از اجامر و اوباش شهر گفت و گو و صحبت از وضع و ترتیب فراموشخانه‌های یورپ می‌کنند و به ترتیب آن اظهار میل می‌نمایند. لهذا صریح حکم همان شد که اگر بعد از این عبارت و لفظ فراموشخانه از دهان کسی بیرون بیاید، تا چه رسد به ترتیب آن، مورد کمال سیاست و غضب دولتی خواهد شد. البته این لفظ را ترک کرده پیرامون این مزخرفات نروند که یقیناً مواخذه‌ی کلی خواهند دید.»

در ۱۲۸۶ میرزا ابوالقاسم خان ناصرالملک که مردی بی‌اثر و از وفاداران به محمدعلی شاه بود به صدارت رسید، در ۱۲۹۱ در مناطق عشایری فارس زد و خوردی بین قوای دولتی و عشایر آغاز شد که در نتیجه حاج مخبرالسلطنه والی فارس برای رفع تعرض از عشایر به سمیرم رفت، و در ۱۲۹۶ انتخابات چهارمین دوره قانونگذاری در تهران پایان یافت و مستوفی‌الممالک، سیدحسن تقی‌زاده، سلیمان میرزا اسکندری، مخبرالسلطنه، مشیرالدوله، صمصام‌السلطنه، سید محمدرضا شیرازی (مساوات)، مؤتمن‌الملک، حکیم‌الملک، میرزا طاهر تنکابنی، حسینقلی نواب، و سید محمد تدین به نمایندگی مجلس برگزیده شدند.

خلیل طهماسبی و آیت‌الله کاشانی

فرخی یزدی

ناصرالدین شاه

در همین روز به سال ۱۳۱۸ فرخی یزدی مدیر روزنامه طوفان و نماینده سابق مجلس در زندان قصر با آمپول هوایی که پزشک احمدی به رگش تزریق کرد به قتل رسید. در ۱۳۳۱ مجلس سنا با دو لایحه مخالفت کرد و آن را خلاف قانون اساسی و قوانین موضوعه دانست. یکی عفو خلیل طهماسبی قاتل احمد کسروی و دیگری مصادره‌ی اموال احمد قوام. در همین روز حکومت نظامی برای مدت دو ماه تمدید شد و سرتیپ زنگنه به فرمانداری نظامی انتخاب شد. در ۱۳۴۲ ژنرال دوگل در جلسه‌ی مشترک مجلس شورای ملی و سنا نطقی ایراد نمود و تمدن کهن ایران را ستود. در ۱۳۴۳ هم قرار داد تاسیس یک مرکز تولید نیروی برق به قدرت بیست و پنج هزار کیلووات بین سازمان برق تهران و یک موسسه آمریکائی امضاء و مبادله شد.

شاه، دوگل و

لویی سیزدهم!

در بیست و پنجم مهر سال ۹۸۹ لویی سیزدهم در کلیسای جامع ریمس تاجگذاری کرد، در ۱۰۴۱ شارل دوم شاه انگلستان بندر دونکرک را به بهای چهل هزار پوند به فرانسه فروخت، و در ۱۲۴۰ مرگبارترین کشتار اروپاییان به دست بومیان استرالیا در کالین لارینگو رخ داد و طی آن نوزده اروپایی کشته شدند! در مقابل شمار بومیان استرالیا که هنگام استقرار مهاجران انگلیسی حدود یک میلیون تن جمعیت داشتند، تا ابتدای قرن بیستم به کمتر از صد هزار تن رسید.

محل ریخته شدن

جسد معترضان

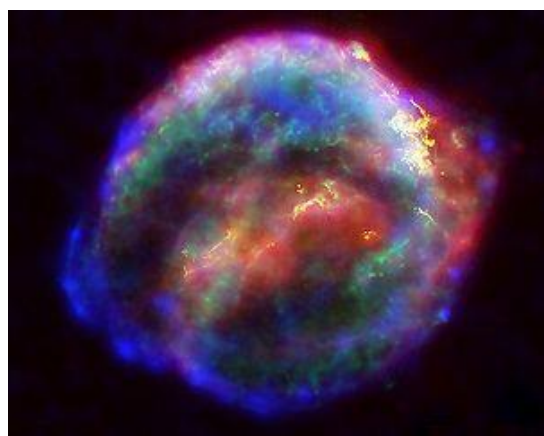
الجزایری به رودخانه

در ۱۲۹۱ بلغارستان، صربستان و یونان در نخستین جنگ بالکان به مونته‌نگرو پیوستند و به عثمانی اعلان جنگ دادند، در ۱۲۹۶ انگلستان برای اولین طی جنگ جهانی اول آلمان را بمباران کرد، و در ۱۳۲۰ برای اولین بار طی جنگ جهانی دوم زیردریایی‌های آلمانی به کشتیهای آمریکایی حمله کردند. در ۱۳۴۰ تظاهرات سی هزار تن از مهاجران الجزایری و هوادارانشان در پاریس که به ستم فرانسویان در جریان جنگ الجزایر معترض بودند، به شدت سرکوب شد. پلیس بر تظاهر کنندگان آتش گشود و چهارصد نفر را به قتل

رساند و اجساد بسیاری را به رودخانه ریخت.

در چنین روزی به سال ۱۳۵۲: اوپک کشورهای غربی که اسرائیل را در جریان جنگ با مصر یاری داده بودند را برای صدور نفت تحریم کرد، و در ۱۳۷۳ دیمتری خولودوف روزنامه‌نگار روسی که جریانی را برای ستیز با فساد دولتی به راه انداخته بود کشته شد (تصویر روبرو). بیست و پنجم مهر ماه سالگرد چندین رخداد پراکنده اما جالب توجه دیگر هم هست. در ۹۳۷ اداره‌ی

پست لهستان تاسیس شد، در ۹۸۳ یوهان کپلر انفجار یک ابرنواختر را گزارش کرد که به نام خودش کپلر نامیده شده است (تصویر روبرو)، در ۱۱۵۰ موتسارت پانزده ساله اپرای **Ascanio in Alba** را در میلان روی صحنه برد، و در ۱۲۰۶ اپرای «دزدان دریایی» اثر بلینی در میلان اجرا شد.

در ۱۲۶۷ ادیسون برای دریافت حق ثبت فیلم برداری درخواست داد، در ۱۲۸۶ شرکت مارگنی برای اولین بار مخابرات بی سیم در دو سوی اقیانوس آتلانتیک را ممکن ساخت، و در ۱۳۱۰ آل کاپون به خاطر نپرداختن مالیات محکوم شد. در ۱۳۱۲ اینشتین که بعد از به قدرت رسیدن نازیها از آلمان گریخته بود، وارد آمریکا شد، و در ۱۳۲۲ خط راه آهن برمه-تایلند تکمیل شد.

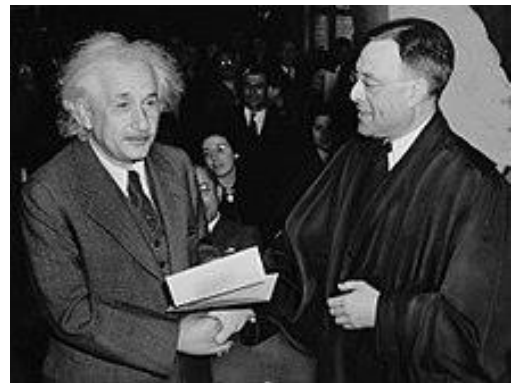
در سال ۱۳۳۵ اولین نیروگاه برق اتمی با حضور ملکه الیزابت دوم در کومبریای انگلستان شروع به کار کرد، و در ۱۳۴۴ نمایشگاه نیویورک پس از دو سال تعطیل شد. در این مدت ۵۱ میلیون نفر از این نمایشگاه دیدار کردند. در ۱۳۵۸ مادر ترزا جایزه‌ی صلح نوبل را برد.

بلینی

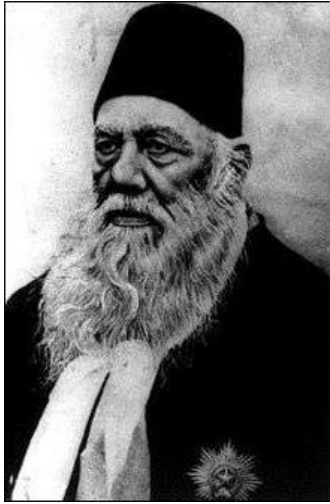

آل کاپون

اینشتین هنگام پذیرفتن تابعیت آمریکایی

در این روز به سال ۱۱۹۶ سید احمد خان بن متقی که در انگلستان تحصیل کرده و کارمند کمپانی هند شرقی زود زاده شد. او بنیانگذار برخی از نهادهای آموزشی مدرن پاکستان و نظریه پرداز جدایی پاکستان و هند بود. در همین روز به سال ۲۴۵ مستعین خلیفه‌ی عباسی به دست جانشینش معتز به قتل رسید، و کارل کائوتسکی (۱۳۱۷)، محسن صدر (صدرالاشراف) رئیس سابق مجلس سنا و نخست وزیر پیشین ایران (۱۳۴۱)، و پو بی آخرین امپراتور چین (۱۳۴۶) هم در این روز درگذشته‌اند.

بالا: سکه‌ی معتز

میان: پویی در کنار یک افسر شوروی

چپ: سید احمد خان بن متقی